

નગર પ્રાથમિક શિક્ષણ સમિતિ અમદાવાદ

પરિપત્ર નં.૪૪ તા.૧૩-૮-૧૯

ફક્ત મ્યુનિ. શાળાઓ માટે :-

વિષય :- ધોરણ-૧ અને ૨ માં સામાયિક (ત્રિમાસિક) કસોટી અંતર્ગત ટેલીકોન્ફરન્સમાં આપવામાં આવેલ માર્ગદર્શક બાબત.

સંદર્ભ :- તા.૧૦-૮-૧૯ની ટેલીકોન્ફરન્સ.

આથી તમામ મ્યુનિ. શાળાના મુખ્યશિક્ષકશ્રીઓને ઉપરોક્ત વિષય અને સંદર્ભ જણાવવાનું કે, તા.૧૦-૮-૨૦૧૯ શનિવારે સવારે ૧૦-૦૦ થી ૧૧-૦૦ કલાક દરમ્યાન બાયસેગના માધ્યમથી વંદેગુજરાત ચેનલ-૧ પર ટેલીકોન્ફરન્સ યોજવામાં આવેલ હતી. સદર ટેલીકોન્ફરન્સ પ્રાથમિક શાળાના મુખ્ય શિક્ષકો, ધો.૧ અને ૨ માં શિક્ષણકાર્ય કરાવતા વિષય શિક્ષકો, યુ.આર.સી.સી., સી.આર.સી.સી. તેમજ બી.આર.પી. પ્રજ્ઞાના શિક્ષકોએ નિહાળેલ છે. ટેલીકોન્ફરન્સમાં આપવામાં આવેલ માર્ગદર્શક બાબતો નીચે મુજબ છે જેનો અમલ કરવાનો રહેશે.

ધોરણ-૧ અને ૨ માં સામાયિક (ત્રિમાસિક) કસોટી ગુજરાતી માધ્યમ માટે તા.૧૩-૮-૧૯ અને ૧૪-૮-૧૯ના રોજ લેવી જ્યારે ગુજરાતી સિવાયના તમામ માધ્યમ માટે તા.૨૦-૮-૧૯ અને તા.૨૧-૮-૧૯ના રોજ લેવાની રહેશે.

- ❖ આ કસોટી ધોરણ ૧,૨ જે તે વિષય શિક્ષક દ્વારા લેવામાં આવશે.
- ❖ આ કસોટી દરેક બાળકની વ્યક્તિગત રીતે લેવાની રહેશે.
- ❖ આ કસોટીમાં જુલાઈ માસ સુધીના અભ્યાસક્રમનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.
- ❖ આ કસોટી ત્રિ માસિક લેવામાં આવશે.જે હવે ઓક્ટોબર,જાન્યુઆરી અને એપ્રિલમાં લેવાશે.
- ❖ કસોટી માટેનું સાહિત્ય ઈ મેઈલ દ્વારા મોકલવામાં આવશે.
- ❖ કસોટી ચાલુ કર્યા પહેલા બાળકો સાથે મૈત્રીપૂર્ણ વાતાવરણ ઉભું કરવા માટે વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ કરાવવી..
- ❖ મૂલ્યાંકન સંપૂર્ણ તટસ્થતાથી થાય તે ખુબ જરૂરી છે.
- ❖ કસોટીમાં બાળકે મેળવેલ ગુણ પ્રશ્નવાર આપેલ મૂલ્યાંકન શીટમાં લખવાના છે.જેની ઓનલાઈન ડેટા એન્ટ્રી કરવાની થાય છે.જેની જાણ સમગ્ર શિક્ષા અભિયાન દ્વારા કરવામાં આવશે.
- ❖ બંને વિષયની કસોટી બાળકોએ સિદ્ધ કરવાની થતી નિષ્પત્તિ આધારિત તૈયાર કરવામાં આવેલી છે.

નગર પ્રાથમિક શિક્ષણ સમિતિ અમદાવાદ

- ❖ જો કોઈ બાળક ધોરણ ૨ માં હોય અને આ કસોટીના મૂલ્યાંકન દરમ્યાન એ બાળકની ધોરણ ૧ પ્રમાણેની નિષ્પત્તિમાં ક્યાસ જોવા મળે તો એ બાળકોનું શિક્ષણકાર્ય ધોરણ ૧ ની સ્થિતિ પ્રમાણે કરવું.
- ❖ તારીખ ૧૦/૮/૧૯ ના રોજ ટેલિકોન્ફરન્સમાં આપેલ તમામ માર્ગદર્શન અને સૂચનાઓનો અમલ કરવો.

❖ ગુજરાતી (ધોરણ : ૧)

- ❖ ધોરણ ૧ માં ગુજરાતી કસોટીમાં કુલ ૪ પ્રશ્નોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. જે ૨૫ ગુણની કસોટી રહેશે.
- ❖ પ્રશ્ન : ૧ માં દરેક બાળકને વ્યક્તિગત રીતે કોઈ પણ ગીત કે જોડકણાની ચાર લીટી ગાવા કહેવું. જે બાળક ગાઈ શકે તેના માટે ૫ ગુણ આપવાના રહેશે.
- ❖ પ્રશ્ન : ૨ માં બાળકોને પ્રશ્નપત્રમાં આપેલ સૂચનાઓ પૈકી કોઈ પણ પાંચ સૂચનાઓ મુજબ વર્તન કરવા કહેવું. દરેક સાચા વર્તન માટે ૧ ગુણ આપવો. પાંચ સાચા વર્તન માટે કુલ ૫ ગુણ આપવાના રહેશે.
- ❖ પ્રશ્ન : ૩ માં શબ્દો અને વાક્યનું વાંચન કરાવવાનું છે. જેમાં શબ્દોની દરેક હરોળમાં ૩ શબ્દો આપેલા છે જેમાંથી કોઈ પણ બે શબ્દોનું વાંચન કરાવવાનું છે. જો બંને શબ્દો સાચા વાંચે તો ૨ ગુણ અને એક શબ્દ સાચો વાંચે તો ૧ ગુણ , એક પણ સાચો ન વાંચે તો ૦ ગુણ આપવા. એ રીતે તમામ હરોળમાંથી શબ્દોનું વાંચન કરાવવું. અંતિમ હરોળમાં બે વાક્યો આપેલા છે જેમાંથી કોઈ પણ એક વાક્યનું વાંચન કરાવવું. જો સંપૂર્ણ વાક્યનું વાંચન કરે બાળક તો ૨ ગુણ આપવાના છે. આ પ્રશ્નના કુલ ૧૦ ગુણ રહેશે.
- ❖ પ્રશ્ન : ૪ માં શ્રુતલેખન કરાવવાનું છે. જે વ્યક્તિગત કરાવવાનું છે. જેમાં આપેલા શબ્દોમાંથી કોઈ પણ ૫ શબ્દોનું શ્રુતલેખન કરાવવાનું છે. દરેક સાચા શબ્દ માટે ૧ ગુણ આપવાનો છે. જેના કુલ ૫ ગુણ રહેશે.

ગુજરાતી (ઘોરણ : ૨)

- ❖ ઘોરણ ૨ માં ગુજરાતી કસોટીમાં કુલ ૪ પ્રશ્નોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. જે ૨૫ ગુણની કસોટી રહેશે.
- ❖ વાંચન, અર્થગ્રહણ, ચિત્ર વર્ણન અને શ્રુતલેખનનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.
- ❖ પ્રશ્ન : ૧ માં કુલ ૧૦ હરોળ આપવામાં આવી છે. જેમાં ૯ હરોળ શબ્દોની અને એક હરોળ વાક્યની છે. બાળકને દરેક હરોળમાં આપેલ ૪ શબ્દોનું વાંચન કરાવવું. જો તમામ શબ્દોનું સાચું વાંચન કરે તો જ એક ગુણ આપવો તથા અંતિમ હરોળના વાક્યમાં પણ સંપૂર્ણ સાચું વાંચન કરે તો જ એક ગુણ આપવો. એમ આ પ્રશ્નના ૧૦ ગુણ છે. આ પ્રશ્નમાં વાંચન માટે ઘોરણ ૧ માં બાળકોએ શીખેલ અધ્યયન નિષ્પત્તિનો સમાવેશ કરવામાં આવેલ છે.
- ❖ પ્રશ્ન : ૨ વાંચન અર્થગ્રહણનો પ્રશ્ન છે. બાળકે ફકરાનું વાંચન કરવાનું છે. ત્યાર બાદ શિક્ષકે આપેલ પ્રશ્નો બાળકને પૂછી તેના જવાબ લેવાના છે. દરેક સાચા જવાબ માટે ૧ ગુણ આપવાનો છે. કુલ પાંચ પ્રશ્નોના સાચા જવાબના ૫ ગુણ છે. આમાં બાળકે ફકરાનું વાંચન કરવાનું છે શિક્ષકે ફકરાનું વાંચન કરવાનું નથી. આ ફકરામાં ઘોરણ ૧ ના પ્રથમ ૪ એમ વિષયવસ્તુનો સમાવેશ કરવામાં આવેલ છે.
- ❖ પ્રશ્ન : ૩ એ ચિત્ર વર્ણનનો છે. (૧) શિક્ષકે આપેલ ચિત્ર બાળકને બતાવી એ ચિત્ર વિશે ૨ વાક્ય મૌખિક રીતે બોલાવાના છે. જો બાળક ચિત્ર વર્ણન કરી બંને સાચા વાક્યો બોલે તો ૩ ગુણ આપવાના છે. જો એક જ વાક્ય સાચું બોલે તો ૨ ગુણ અને જો બાળક વાક્ય બોલે પરંતુ તે ચિત્ર સંદર્ભે ન હોય તો પણ ૧ ગુણ આપવાનો છે. બાળક કંઈ ન બોલે તો ૦ ગુણ આપવાના છે. (૨) હવે , બાળકને એ જ ચિત્ર સંદર્ભે એક વાક્યનું લેખન કરવાનું કહેવાનું છે. જો બાળક સાચું વાક્યનું લેખન કરે તો ૨ ગુણ આપવાના છે. પ્રશ્નના કુલ ૫ ગુણ રહેશે.
- ❖ પ્રશ્ન : ૪ શ્રુતલેખનનો પ્રશ્ન છે. જેમાં બાળકોને સામુહિક કે વ્યક્તિગત રીતે શ્રુતલેખન કરાવવાનું છે. પાંચ શબ્દોનું લેખન કરાવવાનું છે. જેમાં દરેક સાચા શબ્દ માટે ૧ ગુણ આપવાનો છે. કુલ ૫ ગુણ રહેશે.

❖ ગણિત (ધોરણ : ૧)

❖ ધોરણ ૧ માં ગણિત કસોટીમાં કુલ ૪ પ્રશ્નોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. જે ૨૫ ગુણની કસોટી રહેશે.

❖ પ્રશ્ન : ૧ માં બાળક નાનું-મોટું, અંદર-બહાર, સૌથી નાનું સૌથી મોટું, ઉપર-નીચે, નજીક-દૂર, સૌથી નજીક સૌથી દૂરની સમજ મેળવે છે. શિક્ષકે બાળકોને કોઈ પણ વસ્તુની અંદર કે બહાર રહેલી વસ્તુના નામ પૂછવાના રહેશે. જેમાં વર્ગની વસ્તુઓનો પણ ઉપયોગ કરી શકાશે. આપેલ ઉદાહરણ શિવાયના પ્રશ્નો પણ શિક્ષક પૂછી શકે છે. પરંતુ, શિક્ષકે દરેક બાળકને ૩ જ પ્રશ્નો પૂછવાના છે. જેના દરેક સાચા જવાબ માટેનો ૧ ગુણ આપવાનો રહેશે. કુલ પ્રશ્નના ૩ ગુણ રહેશે.

❖ પ્રશ્ન : ૨ માં બાળક વસ્તુના ભૌતિક ગુણધર્મોના આધારે વર્ગીકરણ કરશે. (૧) શિક્ષકે બાળકને ગબડી શકે તેવી ૩ વસ્તુઓના નામ પૂછવા. જેના દરેક સાચા જવાબ માટેનો ૧ ગુણ આપવાનો રહેશે. કુલ પ્રશ્નના ૩ ગુણ રહેશે. (૨) શિક્ષકે બાળકને શરકી શકે તેવી ૩ વસ્તુઓના નામ પૂછવા. જેના દરેક સાચા જવાબ માટેનો ૧ ગુણ આપવાનો રહેશે. કુલ પ્રશ્નના ૩ ગુણ રહેશે. (૩) શિક્ષકે બે પ્રશ્નો પૂછવાના છે. જેમાં સૌથી નાની/સૌથી મોટી વસ્તુ કઈ છે ? તથા સૌથી દૂર/સૌથી નજીકની વસ્તુ કઈ છે ? આ પ્રશ્નો શિક્ષક વર્ગખંડની વસ્તુના ઉપયોગથી પૂછી શકે છે. અથવા એકમ ૧ ના કાર્ડ નંબર ૩ અને ૯ નંબરના કાર્ડનો આધાર લઈ શકાશે. આમાં દરેક સાચા પ્રશ્નના જવાબ માટે ૧ ગુણ આપવાનો છે. બે પ્રશ્નોના સાચા જવાબ માટે કુલ ૨ ગુણ આપવાના છે. આમ, આ પ્રશ્નના કુલ ૮ ગુણ રહેશે.

❖ પ્રશ્ન : ૩ માં બાળક વસ્તુના આકારો-આકૃતિઓના આધારે વર્ગીકરણ કરશે. શિક્ષકે વિવિધ ૪ વસ્તુઓ આપી તેનું વર્તુળ, ચોરસ, શંકુ અને નળાકારમાં વર્ગીકરણ કરવાનું કહેવાનું છે. જેમાં શિક્ષકે જે આકારની ૪ અલગ અલગ વસ્તુ પસંદ કરી હોય તે વસ્તુઓ બાળક તેના વર્ગીકરણ પ્રમાણે ગોઠવી બતાવશે. આપેલ તમામ ૪ આકારની એક એક વસ્તુ લેવી ફરજિયાત નથી. દરેક સાચી વસ્તુના વર્ગીકરણનો એક એક ગુણ છે. કુલ ગુણ ૪ રહેશે.

નગર પ્રાથમિક શિક્ષણ સમિતિ અમદાવાદ

❖ પ્રશ્ન: ૪ માં ૧ થી ૫ સુધીનું સંખ્યાજ્ઞાન ચકાસવાનું છે.(૧)શિક્ષકે ૧ થી ૫ ના ફ્લેશકાર્ડ બનાવી તેને ઊંઘા ગોઠવી બાળકને કોઈ પણ બે કાર્ડ ઉપાડી તેમના પર લખેલી સંખ્યા ઓળખી બતાવવા કહેવાનું છે.એક સાચી સંખ્યા ઓળખ માટે ૧ ગુણ એમ બંને સાચી ઓળખ માટે ૨ ગુણ આપવાના છે.(૨)૧ થી ૫ ના ફ્લેશકાર્ડ ઊંઘા મૂકી કોઈ પણ ૩ ફ્લેશકાર્ડ વાર ફરતી ઉપાડવા કહેવું.કાર્ડમાં આવેલ સંખ્યા જેટલી મૂર્તવસ્તુ ગણીને જે તે કાર્ડની બાજુમાં કે કાર્ડ પર મુકવાનું કહેવું.દરેક સાચી ગણતરી માટે ૧ ગુણ અને ૩ સાચી ગણતરી માટે ૩ ગુણ આપવાના રહેશે.(૩)૧ થી ૫ માંથી તમામ પાંચ સંખ્યાઓ માંથી આડાઅવળા ક્રમમાં શિક્ષકે બોલી બાળકને પલાખા લખવાના છે.દરેક સાચા પલાખાનો એક ગુણ અને પાંચ સાચા પલાખા માટે કુલ ૫ ગુણ આપવાના છે.આ પ્રશ્નના કુલ ગુણ ૧૦ રહેશે.

❖ શિક્ષકે ગણતરી માટે અગાઉથી મૂર્ત વસ્તુઓ અને ફ્લેશકાર્ડની વ્યવસ્થા કરી રાખવી.

❖ ગણિત (ધોરણ : ૨)

❖ ધોરણ ૨ માં ગણિત કસોટીમાં કુલ ૪ પ્રશ્નોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.જે ૨૫ ગુણની કસોટી રહેશે.

❖ પ્રશ્ન : ૧ માં બાળક ભારે અને હલકા પદાર્થની તુલના કરે છે.શિક્ષકે અલગ અલગ વસ્તુ પૂછી બાળકને હલકી વસ્તુ કહેવા કહેવું.જેમાં કુલ ૪ પ્રશ્નો પૂછવા.શિક્ષક આપેલ વસ્તુઓ શિવાયની વસ્તુઓ પણ પૂછી શકે છે.જેમાં દરેક સાચા જવાબ માટેનો ૧ ગુણ અને ૪ પ્રશ્નોના સાચા જવાબ માટેના કુલ ૪ ગુણ રહેશે.

❖ પ્રશ્ન : ૨ માં બાળકો અનુમાન કરે છે.શિક્ષક બાળકોને આપેલી વસ્તુઓની સંખ્યા ૩૦ કરતા વધારે કે ઓછી તે અનુમાન કરવાનું કહેશે.જેમાં શિક્ષક દ્વારા પૂછાયેલા પ્રશ્નો બાળકો અનુમાન કરી શકે અને આપેલ સંખ્યાની નજીકના હોય તે જરૂરી છે.દરેક સાચા જવાબ માટેનો ૧ ગુણ એમ કુલ પાંચ પ્રશ્નોના સાચા ગુણ માટે ૫ ગુણ આપવાના છે.

નગર પ્રાથમિક શિક્ષણ સમિતિ અમદાવાદ

- ❖ પ્રશ્ન : ૩ માં બાળક ક્રમસૂચક સંખ્યા વિશે જાણે છે.શિક્ષક બાળકને વિવિધ વસ્તુઓ કે બાળકો બતાવીને બાળકને ક્રમસૂચક સંખ્યાઓ સંબંધિત ૪ પ્રશ્નો પૂછવાના છે.જેમાં આપેલા ૪ પ્રશ્નો ચિત્રમાંથી કે બાળકોની બેઠક વ્યવસ્થાના આધારે પૂછી શકાય.બાળક જો ક્રમ પૂછતાં ચાર કહે તો સાચું નથી બાળક ચોથો ક્રમ કહે તો એ સાચો જવાબ છે.દરેક સાચા જવાબ માટે ૧ ગુણ અને કુલ ૪ સાચા જવાબ માટે ૪ ગુણ રહેશે.
- ❖ પ્રશ્ન : ૪ માં બાળક બે અંકની સંખ્યા સાથે કામ કરશે.(૧)શિક્ષકે ૨૧ થી ૪૦ સુધીની કોઈ પણ એક સંખ્યાની તરત પછીની સંખ્યા અને કોઈ પણ સંખ્યાની તરત પહેલાની સંખ્યા પૂછવાની છે.જેમાં બે જ પ્રશ્નો પૂછવાના છે.જેમાં એક પહેલાની અને એક પછીની સંખ્યા પૂછવી.દરેક સાચા જવાબ માટે ૧ ગુણ આપવાનો છે.કુલ ૨ ગુણ રહેશે.(૨)શિક્ષક બાળકને મૂર્ત વસ્તુની મદદથી જૂથ બનાવવાનું કહેશે.શિક્ષકે બાળકને મૂર્ત વસ્તુઓ આપી બે -બે ,ત્રણ-ત્રણ અને પાંચ-પાંચના એમ અલગ અલગ જૂથ બનાવવાનું કહેશે.જેમાંથી કેટલા જૂથ બનશે? તેના દરેક સાચા જવાબ માટે ૧ ગુણ એમાં ૩ પ્રશ્નોના સાચા જવાબ માટે ૩ ગુણ આપવાના રહેશે. (૩)શિક્ષક ૩૧ થી ૫૦ માંથી તમામ સંખ્યાઓમાંથી કોઈ પણ પાંચ સંખ્યા બોલી બાળકને પલાખા લખવાના છે.દરેક સાચા પલાખાનો એક ગુણ અને પાંચ સાચા પલાખા માટે કુલ ૫ ગુણ આપવાના છે.લેખન નોટબુક કે સ્લેટમાં લખવાનું છે.(૪)શિક્ષકે ૨ સરવાળા અને ૨ બાદબાકીના દાખલા વ્યક્તિગત રીતે લખાવવાના છે.જેમાં દરેક સાચા દાખલા માટેનો ૧ ગુણ અને ચાર સાચા પ્રશ્નના જવાબ માટેના કુલ ગુણ ૪ રહેશે.આમ , આ પ્રશ્નના કુલ ૧૨ ગુણ રહેશે.
- ❖ શિક્ષકે ગણતરી માટે અગાઉથી મૂર્ત વસ્તુઓ વ્યવસ્થા કરી રાખવી.

બિડાણ :- મૂલ્યાંકન શીટ

તા.૧૩-૮-૧૯

ડૉ. એલ.ડી.દેસાઈ
શાસનાધિકારી

પ્રશ્ન 1 (અધ્યયન નિષ્પત્તિ- જોડકણાં અને ગીતો ગાય છે)

5 ગુણ

દરેક વિદ્યાર્થીને વ્યક્તિગત રીતે કોઈ એક ગીતની ચાર લીટી અથવા જોડકણું ગાવા કહેવું.

પ્રશ્ન 2 (અધ્યયન નિષ્પત્તિ- સરળ મૌખિક સૂચના સમજે છે)

5 ગુણ

નીચે પૈકી કોઈ પણ પાંચ સૂચનાઓ આપો. વિદ્યાર્થી સૂચના મુજબ વર્તન કરે તો પ્રત્યેક સાચા વર્તન માટે એક ગુણ આપો.

ભિભા થાઓ	એક હાથ ઊંચો કરો	બે હાથ ઊંચા કરો
માથું હલાવો	આંખો બંધ કરો	નાક પકડો
કાન પકડો	માથા પર હાથ મૂકો	બે તાલી પાડો
એક તાલી પાડો	એક ચપટી વગાડો	બે ચપટી વગાડો

પ્રશ્ન 3 વાચન (અધ્યયન નિષ્પત્તિ- શબ્દો અને વાક્યો વાંચે છે.)

10 ગુણ

વિદ્યાર્થી પાસે નીચેના શબ્દોની ચાર હરોળ દીઠ બે બે શબ્દો અને પાંચમી હરોળનાં બે પૈકી એક

વાક્ય વ્યક્તિગત રીતે વંચાવો. દરેક સાચા શબ્દનો એક ગુણ અને સાચા વાક્યના બે ગુણ

આપવા- કુલ 10 ગુણ

નમ	મગ	જમ	2 ગુણ
માન	ગામ	મજા	2 ગુણ
મગજ	નમન	મગન	2 ગુણ
નાગ	મામા	નમાજ	2 ગુણ
જાગ જમના જાગ		ગગન ગામ જા	2 ગુણ

પ્રશ્ન -4 શ્રુતલેખન (અધ્યયન નિષ્પત્તિ- સાદા શબ્દો સાંભળીને લખે છે)

5 ગુણ

નીચેના શબ્દો પૈકી પાંચ શબ્દો તમામ વિદ્યાર્થીઓને એક સાથે લખાવવા. પ્રત્યેક સાચા શબ્દનો એક

ગુણ આપવો

નમ	મગ	જમ
માન	ગામ	મજા
મગજ	નમન	મગન
નાગ	મામા	નમાજ

અધ્યયન નિષ્પત્તિ: અંદર-બહાર, નાનું મોટું, સૌથી નાનું સૌથી મોટું, ઉપર- નીચે, નજીક -દૂર, સૌથી નજીક સૌથી દૂર, ની નીચે- ની ઉપર વગેરેની સમજ કેળવે છે.

➤ પ્રશ્ન ૧:(૩ ગુણ)

સૂચના: શિક્ષકે પોતાના વિદ્યાર્થીઓને કોઈ પણ વસ્તુની અંદર કે બહાર રહેલી વસ્તુનાં નામ પૂછવા. આવા ત્રણ પ્રશ્નો પૂછવા. દા.ત.

- બરણીની અંદર કઈ વસ્તુ છે?

- થેલીની બહાર કઈ વસ્તુ છે?

- ટોપલીની અંદર દેખાતી કોઈ એક વસ્તુનું નામ આપો.

અધ્યયન નિષ્પત્તિ: વસ્તુઓને તેમના ભૌતિક ગુણધર્મો જેવાં કે, આકાર, કદ અને બીજી કોઈ જોઈ શકાય તેવી લાક્ષણિકતાઓ જેમકે, ગબડવું અને સરકવું ના આધારે વર્ગીકૃત કરે છે.

➤ પ્રશ્ન ૨:

સૂચના: ગબડી શકે તેવી ત્રણ વસ્તુના નામ પૂછવાં (૩ ગુણ)

સૂચના: સરકી શકે તેવી ત્રણ વસ્તુના નામ પૂછવા. (૩ ગુણ)

સૂચના: નીચેના બે પ્રશ્ન માટે એકમ ૧ના ૩ નંબરના(ગુલાબી) અને ૮ નંબરના(લીલો) કાર્ડ લઈને અથવા વર્ગખંડની વસ્તુઓના આધારે પ્રશ્ન પૂછવા.

➤ સૌથી નાની/સૌથી મોટી વસ્તુ કઈ છે? (૧ ગુણ)

➤ સૌથી દૂર/સૌથી નજીક ની વસ્તુ કઈ છે ? (૧ ગુણ)

અધ્યયન નિષ્પત્તિ: આકારો અને આકૃતિઓનું તેનાં જોઈ શકાય તેવાં લક્ષણોને આધારે વર્ણન કરે છે.

➤ પ્રશ્ન ૩: શિક્ષકે વિદ્યાર્થીને વિવિધ ૪ વસ્તુઓ કે ચિત્રો આપીને તેમને ચોરસ, વર્તુળ, શંકુ અને નળાકાર આકારમાં વર્ગીકરણ કરવા કહેવું. (૪ ગુણ)

અધ્યયન નિષ્પત્તિ: ૧ થી ૫ સુધીની સંખ્યા સાથે કામ કરે છે.

➤ પ્રશ્ન ૪:

શિક્ષકે ૧ થી ૫ ના ફ્લેશકાર્ડ ઊંઘા મૂકી વિદ્યાર્થીને કોઈપણ બે કાર્ડ ઉપાડી તેમના પર લખેલી સંખ્યા ઓળખી બતાવવા કહેવું. (૨ ગુણ)

➤ શિક્ષક વિદ્યાર્થીને ૧ થી ૫ના ઊંઘા મૂકેલા ફ્લેશકાર્ડમાંથી કોઈપણ ત્રણ કાર્ડ વારાફરતી ઉપાડી તેના પર લખેલી સંખ્યા જેટલી મૂર્તવસ્તુ ગણીને જે તે કાર્ડ પર કે બાજુમાં મૂકવા કહેશે. (૩ ગુણ)

➤ શિક્ષક ૧ થી ૫ સુધીની તમામ પાંચ સંખ્યાઓ આડાઅવળા ક્રમમાં બોલશે અને વિદ્યાર્થી પોતાની સ્લેટ કે નોટબુકમાં લખીને બતાવશે.(૫ ગુણ)

પ્રશ્ન- 1

શબ્દ વાચન (અધ્યયન નિષ્પત્તિ- શબ્દો અને વાક્યો વાંચે છે.)

વિદ્યાર્થી પાસે નીચેના શબ્દો અને વાક્ય વ્યક્તિગત રીતે વંચાવો. દરેક હરોળના ચારેય શબ્દો અને
દસમું વાક્ય સાચાં વાંચે તો જ એક ગુણ આપવો. – કુલ 10 ગુણ

1. જગ, મજા, નમાજ, નાગ
2. રસમ, વેદ, વરસાદ, સેવન
3. કાબર, અદા, છેક, આજે
4. પડી, વીણા, તિમિર, માઈક
5. લટકે, કાયલી, ખલેલ, પૈસા
6. ઝળહળે, ઘરાઉ, ઊનાળુ, ઝબૂક
7. ભયભીત, ફૌજી, ભોળો, ધરતી
8. ઠંડું, ટાઢ, અથાણું, શંકર
9. પવિત્ર, વિષય, જ્ઞાની, ત્રિકાળ
10. સૌ બાળકોમાં દોડાદોડી કરવાનો ઉમંગ છે.

પ્રશ્ન-૨ વાચન અર્થગ્રહણ

ફકરાનું વાચન અને પ્રશ્નોત્તરી (અધ્યયન નિષ્પત્તિ- વિગતને અનુરૂપ પ્રશ્નોના જવાબ આપે છે.)

નીચેનો ફકરો વિદ્યાર્થીને વાંચવા કહો. ત્યારબાદ ફકરા નીચેના પ્રશ્નો પૂછો. દરેક સાચા જવાબનો એક ગુણ છે. (આ ફકરો વિદ્યાર્થીએ જાતે વાંચવાનો છે, શિક્ષકે વાંચવાનો કે સમજાવવાનો નથી.) 5 ગુણ

સિમરન નામની બકરી વડ નીચે જમે છે. સાગના પાનામાં પાપડ, દાડમ, બદામ અને કાકડી છે. સિમરનને જમવાની મજા આવે છે. એકાએક અવાજ આવે છે. સિમરન આમતેમ નજર કરે છે. બાપ રે ! સાપ ! વડવાઈ પર સાપ !

સિમરન ન ડરી. તે સાપને કાતર બતાવે છે. સાપને ડર લાગે છે, તે સરસર ભાગે છે.

પ્રશ્નો :

૧. બકરીનું નામ શું છે ?
૨. આ ફકરામાં આવતી કોઈપણ બે ખાવાની વસ્તુઓનાં નામ કહો.
૩. બકરી ક્યાં જમે છે?
૪. વડવાઈ પર શું છે?
૫. સાચું કે ખોટું પૂછો. (આ બંને સાચાં હોય તો જ એક ગુણ આપવો)
 - સાપ બકરીથી ડરીને ભાગે છે.
 - બકરી સાપથી ડરીને ભાગે છે.

પ્રશ્ન - 3

ચિત્ર વર્ણન (અધ્યયન નિષ્પત્તિ- ચિત્રનું વર્ણન કરે છે)

નીચેનું ચિત્ર વિદ્યાર્થીને બતાવો અને આ ચિત્ર વિશે બે વાક્ય બોલવા અને એક વાક્ય લખવા કહો. (કુલ 5 ગુણ)
(બે સાચાં બોલાયેલાં વાક્યોના 3 ગુણ અને એક સાચા લખાયેલા વાક્યના 2 ગુણ આપવા)

પ્રશ્ન - 4 શ્રુતલેખન

નીચેના શબ્દોનું શ્રુતલેખન કરાવો. (અધ્યયન નિષ્પત્તિ- પરિચિત શબ્દો અને વાક્યોનું શ્રુતલેખન કરે છે.) - 5 ગુણ

૧. ગાજર
૨. આપણી
૩. ચળકાટ
૪. સુખડી
૫. ઢંઢેરો

અધ્યયન નિષ્પત્તિ: સાદા ત્રાજવાંના ઉપયોગથી ભારે અને હલકા પદાર્થની તુલના કરે છે.

➤ પ્રશ્ન ૧: (૪ ગુણ)

નીચેની વસ્તુઓમાંથી સામાન્ય રીતે કઈ વસ્તુ હલકી હોય છે તે જણાવો.

- (૧) તાળું કે ચાવી?
- (૨) મોજો કે બુટ?
- (૩) વાટકી કે થાળી?
- (૪) ડસ્ટર કે ચોક?

અધ્યયન નિષ્પત્તિ: આપેલ માહિતી પરથી અનુમાન કરે છે.

➤ પ્રશ્ન ૨: (૫ ગુણ)

નીચે આપેલી વસ્તુઓની સંખ્યા ૩૦ કરતા વધારે હોય છે કે ઓછી તે અનુમાન લગાવો.

- (૧) તમારા મોઢામાં રહેલા દાંતની સંખ્યા
- (૨) તમારા માથાના વાળની સંખ્યા
- (૩) આખી ભરેલી દીવાસળીની પેટીમાં રહેલી દીવાસળીની સંખ્યા
- (૪) દાડમમાં રહેલા દાણાની સંખ્યા
- (૫) રંગના બોક્સમાં આવતા રંગોની સંખ્યા

વિશિષ્ટ હેતુ: ક્રમસૂચક સંખ્યા વિશે જાણે છે અને યોગ્ય પરિસ્થિતિમાં તેમનો ઉપયોગ કરે છે.

➤ પ્રશ્ન ૩: (૪ ગુણ)

ચિત્ર બતાવીને અથવા વર્ગખંડમાં વિવિધ વસ્તુઓ કે વિદ્યાર્થીઓ બતાવીને વિદ્યાર્થીઓને ક્રમસૂચક સંખ્યાઓ સંબંધિત નીચેના જેવા ચાર પ્રશ્નો પૂછવા.

- (૧) ચિત્રમાં ઉંદરનો ક્રમ કયો છે?
- (૨) ત્રીજા ક્રમે કોણ બેઠું છે?
- (૩) મનીષા કયા ક્રમે બેઠી છે?
- (૪) પહેલું કોણ છે?

અધ્યયન નિષ્પત્તિ: બે અંકની સંખ્યા સાથે કામ કરે છે. ૯૯ સુધીની સંખ્યા વાંચે છે અને લખે છે.

➤ પ્રશ્ન ૪:

શિક્ષકે ૨૧ થી ૪૦ સુધીની કોઈ પણ એક સંખ્યાની તરતની પછીની સંખ્યા અને કોઈ પણ એક સંખ્યાની તરતની પહેલાની સંખ્યા પૂછવી. દા.ત., (૨ ગુણ)

- (૧) ૨૪ની તરતની પછીની સંખ્યા કઈ?
- (૨) ૩૭ની તરતની પછીની સંખ્યા કઈ?
- (૩) ૨૯ની તરતની પહેલાની સંખ્યા કઈ?
- (૪) ૩૨ની તરતની પહેલાની સંખ્યા કઈ?

➤ મૂર્તવસ્તુની મદદથી ગણતરી કરીને જવાબ આપો.

નીચેના પૈકી કોઈ એક પ્રશ્ન પૂછવો (૧ ગુણ)

- (૧) ૧૮ મૂર્તવસ્તુના બે-બેના કેટલા જૂથ બને?
- (૨) ૨૧ મૂર્તવસ્તુના ત્રણ-ત્રણના કેટલા જૂથ બને?
- (૩) ૩૦ મૂર્તવસ્તુના પાંચ પાંચનાં કેટલા જૂથ બને?

➤ શિક્ષક ૩૧ થી ૫૦ સુધીની કોઈ પણ પાંચ સંખ્યા બોલશે અને વિદ્યાર્થી તે સંખ્યા સ્લેટ કે નોટબુકમાં લખીને બતાવશે.(પલાખાં) (૫ ગુણ)

➤ એક અંકની બે સંખ્યાઓના સરવાળાના બે દાખલા તેમજ એક અંકની સંખ્યામાંથી એક અંકની સંખ્યા અને બે અંકની સંખ્યામાંથી એક અંકની સંખ્યાની બાદબાકીના બે દાખલા વ્યક્તિગત રીતે ગણાવવા. દાખલા તરીકે, (૪ ગુણ)

(૧) ૮ + ૬ (૨) ૭ + ૮

(૩) ૯ - ૩ (૪) ૧૬ - ૫

